

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра полоністики і перекладу

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни
ПОЛЬСЬКІ НАРОДНІ СВЯТА І ТРАДИЦІЇ: ПОРІВНЯЛЬНО-ФОЛЬКЛОРНИЙ
ДИСКУРС
підготовки БАКАЛАВРА

Луцьк - 2021

Силабус навчальної дисципліни «Польські народні свята і традиції: порівняльно-фольклорний дискурс» підготовки бакалавра.

Розробник: Вишнеvsька Оксана Антонівна, доцент кафедри полоністики і перекладу, кандидат філологічних наук, доцент.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри полоністики і перекладу

протокол № 1 від 27 серпня 2021 року

Завідувач кафедри:

(проф. Сухарева С.В.)

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Бакалавр	Вибіркова навчальна дисципліна
90 год. / 3 кредити		
		Семестр 3
ІНДЗ немає		Лекції 24 год.
		Практичні 22 год.
		Лабораторні
		Самостійна робота 38 год.
		Консультації 6 год.
	Форма контролю: <u>залік</u> (3 сем.)	
Мова навчання	Українська та польська	

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Вишнеvsька Оксана Антонівна

Кандидат філологічних наук

Доцент

Доцент кафедри полоністики і перекладу

+380965750799, vyshnevska.oksana@vnu.edu.ua

Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація курсу. Навчальний курс «Польські народні свята і традиції: порівняльно-фольклорний дискурс» є вибіркоvim теоретичним курсом, який вивчається студентами на другому курсі. Основними формами навчання є лекційні та практичні заняття. Курс спрямований на формування у студентів цілісного уявлення про спрямований на ознайомлення студентів із теоретичними відомостями з польського родинно-обрядового, календарно-обрядового фольклору, визначення національних особливостей польського фольклору. Літературознавчий аналіз фольклорних текстів у культурних контекстах сприятиме розвитку творчого, оригінального мислення, вміння оцінювати набутий досвід та теоретичні знання, аргументовано відстоювати власну точку зору.

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Польські народні свята і традиції: порівняльно-фольклорний дискурс» – допомогти студентам вивчити і засвоїти систему знань про

традиційну культуру, історичне буття польського народу, спосіб його життя та діяльності, характер, психологію, моральні цінності, які виражені в духовній формі: звичаях, обрядах, народних знаннях, мистецьких виробках, фольклорі, віруваннях.

Основними завданнями навчальної дисципліни «Польські народні свята і традиції: порівняльно-фольклорний дискурс» є:

- ознайомитися із звичаєво-обрядовими діями польського та українського народу (щедрування, колядування, зустріч весни, жниввання та ін.) у поетично-художньому висвітленні;
- розглянути основні обрядові моменти народного весілля поляків та українців і поетичні тексти, що їх супроводжують;
- розрізняти найпопулярніші пісенні жанри календарно-обрядової та родинно-обрядової поезії у польському та українському фольклорі;
- знаходити та визначати інші фольклорні жанри в обрядових текстах;
- виокремити національні особливості польського та українського фольклору;
- оперувати основною термінологією, як наприклад: фольклор, міфологія, слов'янські боги й духи, рогульки, яселка тощо.

3. Результати навчання (компетентності):

Загальні компетентності:

Здатність вчитися і опановувати нові знання.

Здатність спілкуватися іноземними мовами, працювати в міжнародному контексті, пропагувати культурні цінності світового значення.

Знання та розуміння предметної галузі, здатність здійснювати професійну діяльність.

Здатність виявляти, ставити проблеми та знаходити шляхи їхнього вирішення.

Фахові компетентності:

Здатність здійснювати пошук інформації, об'єктивно її оцінювати, обробляти з метою використання під час аналізу філологічних явищ, історико-культурних реалій, послуговуючись сучасними інформаційними та комунікаційними технологіями.

Здатність використовувати у професійній роботі знання про світовий літературний процес загалом, польський зокрема, їхній зв'язок з мистецтвом, реалізацію у перекладах.

Здатність оперувати в освітній та дослідницькій роботі спеціальною термінологією, категоріями й поняттями у процесі інтерпретації реалій історико-культурного процесу, порівняння і зіставлення літературних явищ.

Здатність демонструвати безпосередню приналежність до слов'янського мовно-культурного простору, послуговуючись знаннями національних мов, літератур, історико-культурних процесів, усвідомлювати особливості лінгвальної та концептуальної картин світу слов'ян загалом, поляків зокрема.

Здатність дотримуватись в професійній та дослідницькій роботі, у громадському житті принципів толерантності, доброчесності, відповідальності.

Програмні навчальні результати:

Популяризує світові та національні культурні цінності.

Проявляє самостійність і відповідальність у професійній та дослідницькій роботі, здатність працювати у команді, дотримуватись етичних принципів і засад академічної доброчесності.

Ефективно працює з інформацією з різних джерел: добирає необхідні відомості, критично аналізує й інтерпретує їх, впорядковує, класифікує й систематизує.

Володіє відомостями щодо різноманітних мовно-літературних і суспільно-історичних явищ та процесів, оперує базисними філологічними, світоглядними поняттями,

розуміє специфіку сучасних гуманітарних знань, презентує їх у результатах своєї професійної діяльності.

Здійснює порівняльний аналіз мовно-літературних явищ, базуючись на знаннях про мову як особливу знакову систему, літературу як мистецтво художнього слова.

Знає тенденції розвитку польського літературного процесу, розрізняє епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі, визначає взаємовпливи.

IV. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Польські народні свята і традиції						
Тема 1. Фольклор в науковому просторі: проблеми формування та трансформації поняття «фольклор».	8	2		4	2	
Тема 2. Міфотворчість і фольклор. Уявлення про слов'янських богів і духів	7	2	2	3		ДС – 2 Т – 1
Тема 3. Соціокультурний статус сакральних знань. Найдавніші форми господарчої магії.	10	4	2	4		ДС – 2 Т – 1
Тема 4. Еволюція ритуально-поетичних формул.	8	2	2	4		ДС – 2 Т – 1
Тема 5. Календарна свідомість як категорія традиційної культури. Річне обрядове коло поляків та українців.	11	2	4	3	2	ДС – 4 Т – 2
Тема 6. Різновиди зимових обрядових пісень: зіставний аналіз польських та українських текстів.	8	2	2	4		ДС – 2 Т – 1
Тема 7. Пісні весняно-літнього періоду, їх жанри та призначення в польському та українському фольклорі.	8	2	2	4		ДС – 2 Т – 1
Тема 8. Маркування й культурне значення життєвого циклу людини.	12	2	4	4	2	ДС – 4 Т – 2
Тема 9. Весільний обряд як ритуальне дійство: схожість та відмінність польської та української традиції.	8	2	2	4		ДС – 2 Т – 1
Тема 10. Інші обряди родинного циклу, їх словесний	10	4	2	4		ДС – 2 Т – 1

<i>супровід і т. ін.</i>						
Разом за модулем 1	90	24	22	38	6	33
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота						33
ІНДЗ						7
Всього годин / Балів	90	24	22	38	6	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, Т – тести, ІНДЗ – індивідуальне завдання.

V. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Самостійна робота студентів включає підготовку до практичних занять, яка передбачає, зокрема, виконання системи вправ практичного характеру.

Ефективність самостійної роботи студента викладач виявляє на практичних заняттях, під час тематичного тестування і відбиває в загальній оцінці за тему.

Зміст самостійної роботи студентів

№ з/п	Тема
1	<p>Тема 1. Пантеон слов'янських богів</p> <ol style="list-style-type: none"> Головна трійця слов'янських богів. Боги, які впливають на землеробство, скотарство, духовне життя людини. Спільне та відмінне у зображенні та трактуванні слов'янами (в т.ч. поляками й українцями) Перуна. Знайти відповідники слов'янським богам в античній міфології.
2	<p>Тема 2. Обрядова поезія поляків та українців</p> <p>Підготувати презентацію на одну із запропонованих тем:</p> <ol style="list-style-type: none"> Спільні календарні обряди поляків та українців. Святкування Різдва в Польщі та Україні. Польське та українське весілля.

VI. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо студента:

Всі студенти повинні відвідувати лекції й практичні заняття. У разі непередбачених ситуацій інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. В такому випадку студенти мають самостійно опрацювати пропущений матеріал і вчасно його здати. За об'єктивних причин (наприклад, карантинні обмеження) навчання може відбуватись в он-лайн формі.

Під час лекцій та практичних занять студент не повинен займатися іншими справами, користуватися мобільним телефоном без потреби.

Політика щодо академічної доброчесності відповідно [Кодексу академічної доброчесності](#):

Під час проведення контрольних робіт забороняється користуватися мобільними пристроями. Списані роботи не будуть зараховані. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань під час заняття.

Контрольні роботи студентів мають бути їх оригінальними дослідженнями, не містити плагіату. Всі запозичення та цитування потрібно відповідно оформити. Відсутність посилань на використані джерела, списування та інші нехтування академічною доброчесністю є неприпустимими.

Політика щодо дедлайнів та перекладання:

Всі види робіт потрібно здавати у визначений термін. Якщо студент без поважної причини порушує термін здачі, оцінка може бути знижена на 50 % від максимальної кількості балів, передбачених за виконання роботи. Перекладання модулів відбувається лише за наявності поважних причин.

**Під час вивчення вибіркового курсу визнаються результати навчання, отримані в неформальній (професійні курси/тренінги, онлайн-освіта, стажування тощо) та/або інформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають вибіркового курсу як в цілому, так і його окремим модулям, темі (темам), що передбачені цим силабусом. Деталі щодо процедури зарахування результатів подані [подані за посиланням](#).*

VII. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Перелік питань до заліку

1. Походження та розвиток народної творчості.
2. Християнство і народний світогляд.
3. Джерела усної народної творчості. Міфотворчість і фольклор.
4. Пантеон слов'янських богів, їх класифікація та функції.
5. Духи в системі слов'янської демонології.
6. Виникнення обрядової поезії, відображення в ній трудових процесів і соціально-побутових умов життя селянина.
7. Поезія календарного циклу. Види календарної поезії й анімістичні вірування давніх людей.
8. Весняна обрядовість поляків та українців.
9. Обряди зимового циклу.
10. Літній обрядовий цикл та його словесний супровід.
11. Родинно-обрядова поезія, її склад.
12. Весільний обряд як своєрідна драматична гра, відображення в ньому історії суспільства і сім'ї.
13. Обряди при народженні дитини, їх магична складова.
14. Поховальний обряд. Характеристика голосінь.
15. Форми народних дійств, їх джерела, склад.
16. Вертеп як різновид народної драми.
17. Польська різдвяна драма "Яселка" (сюжет, дійові особи та художні особливості).
18. Фольклористика як наука.
19. Інтерес до вивчення фольклору в добу романтизму.
20. Фольклор і література.

VIII. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре

67 -74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

ІХ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Вишнеvsька О. Програма (з методичними рекомендаціями) навчальної дисципліни „Польський фольклор” підготовки *Бакалавра*, галузі знань *03 Гуманітарні науки*, спеціальності *035 Філологія*, за освітньою програмою *Мова та література (польська)*. Переклад. Луцьк, 2019. 24 с.
2. Butcher A., Guziuk-Świca B., Laskowska-Mańko A. *Bliżej Polski. Wiedza o Polsce i jej kulturze*. Lublin, 2003. 187 s.
3. Kita M., Skudrzyk A. *Człowiek i świat w słowach i tekstach*. Katowice, 2009. 218 s.
4. *Kultura Polska. Silva rerum.* / red. R. Cudak, J. Tambor. Katowice, 2002. 201 s.
5. Miodunka W., Seretny A. *Język, literatura i kultura polska w świecie*. Kraków, 2016. 304 s.
6. Ogrodowska B. *Zwyczaje, obrzędy i tradycje w Polsce*. Warszawa: PWN, 2001. 164 s.
7. *Folklor polski. Sztuka ludowa, tradycje, obrzędy*. Warszawa, 2020. 320 s.